

provincie **HOLLAND**
ZUID

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2020-741878257
DOS-2016-0004358

Uw kenmerk

Bijlagen
2

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelatie
Mw. drs. K.H. Ollongren
Ministerie van Binnenlandse Zaken
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Kamerbrief regie en keuzes

Geachte mevrouw Ollongren,

Op 27 september 2019 hebben wij u onze zienswijze op de Ontwerp Nationale Omgevingsvisie (NOVI) toegezonden. We zien uit naar uw reactie hierop. Intussen hebt u op 23 april 2020 een brief verzonden aan de Tweede Kamer, waarin u aangeeft de Ontwerp NOVI aan te gaan vullen met een aantal richtinggevende keuzes. De inhoud van deze Kamerbrief geeft voor ons aanleiding om hierop te reageren, ook omdat we deze aanvullende keuzes niet hebben kunnen betrekken in onze zienswijze.

Omdat de Kamerbrief ook ingaat op de samenwerking tussen overheden, sturen wij u deze brief voorafgaand aan het komende SBO MIRT / BO Leefomgeving van 17 juni 2020. Op de agenda van dit bestuurlijk overleg staan onder andere een toelichting van uw kant op het doel en de opzet van het BO Leefomgeving, alsook uw toelichting op de NOVI en de Kamerbrief. Ook staat de Omgevingsagenda Zuidwest Nederland op de agenda.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Graag geven wij u in deze brief onze reflectie op de actuele ontwikkelingen rondom de NOVI (het BO Leefomgeving en de Omgevingsagenda), zodat wij dit met elkaar kunnen bespreken. Onze reactie op de Kamerbrief hebben we verder uitgewerkt in de bijlage bij deze brief (zie aanvullende zienswijze in bijlage 1). Wij verzoeken u om onze reactie mee te nemen in de beantwoording op onze eerder ingediende zienswijze.

Verbreding naar BO Leefomgeving

Het jaarlijkse Strategisch Bestuurlijk Overleg (SBO MIRT) staat voor 17 juni 2020 aangekondigd als een BO Leefomgeving (BOL), met de bedoeling om onze gezamenlijke overlegagenda te verbreden met onderwerpen breder in de fysieke leefomgeving. We gaan er vanuit dat de verbreding en de beoogde aanpak daarvan een voorstel van uw kant is, waarover we gezamenlijk besluiten.

Integrale benadering heeft meerwaarde

We delen de beoogde integrale aanpak van opgaven en willen deze opgaven graag in goede samenwerking verder brengen. Het doel van een BO Leefomgeving, om gezamenlijk afspraken te maken over de gebiedsgerichte realisatie van het omgevingsbeleid van Rijk, provincies en gemeenten, kunnen we ondersteunen. We begrijpen dan ook uw voorstel om te komen tot een BO Leefomgeving en maken graag verdere afspraken over de wijze waarop we hieraan samen invulling gaan geven.

Bezwaren bij de voorgestelde aanpak

De door u voorgestelde aanpak om te komen tot een BO Leefomgeving gaat uit van verbreding van het bestaande SBO MIRT. Dit stuit voor ons op een aantal cruciale bezwaren, die we hieronder nader toelichten. De bezwaren betreffen:

- een verbreding van het bestaande SBO MIRT gaat ten koste van de ruimte voor het strategische gesprek over Mobiliteit en Verstedelijking;
- de generieke, landelijke aanpak met landsdelige BOL's en Omgevingsagenda's staat voor ons haaks op de uitgangspunten 'goed samenspel' en 'regionaal maatwerk';
- het landsdelige schaalniveau past niet bij de opgaven waar we samen aan gaan werken en beperkt de betrokkenheid van samenwerkingspartners.

Ons voorstel is om het SBO MIRT te behouden en het BOL daarnaast te organiseren, op een schaalniveau dat aansluit bij de opgaven (zoals bijvoorbeeld bovenregionaal niveau of het niveau van een NOVI-gebied).

Ruimte voor strategisch gesprek over Mobiliteit en Verstedelijking

Het SBO MIRT is voor ons een belangrijk overlegmoment voor het strategische gesprek over mobiliteit en verstedelijking. Twee onderwerpen die, juist ook in onderlinge samenhang, in onze provincie zeer relevant zijn. Een verbreding van de bestaande agenda, zonder dat er in totaal meer tijd beschikbaar is, gaat ten koste van dit strategische gesprek. Wij stellen daarom voor om het BO Leefomgeving niet in de plaats te laten komen van het SBO MIRT maar dit aanvullend te organiseren.

Goed samenspel

U geeft aan dat rijksregie vooral betekent: 'regie op goed samenspel'. In onze optiek betekent dit dat de inbreng van bestuurlijke partners vooraf wordt meegenomen bij het maken van richtinggevende keuzes. En dat we als Rijk en regio gezamenlijk keuzes maken over hoe we samen uitvoering gaan geven aan de grote opgaven uit de NOVI. Tot nu toe ervaren we dat daar nog beperkt invulling aan wordt gegeven.

Als provincie willen we graag samenwerken aan de grote transitieopgaven zoals die ook worden genoemd in de NOVI. Voor ons betekent goed samenspel dat iedere partner daarin zijn eigen rol behoudt, zelf de eigen beleidskeuzes vastlegt in de eigen beleidsinstrumenten (omgevingsvisie en programma's) en van daaruit de samenwerking zoekt. Een Omgevingsagenda kan hierin helpen, met als uitgangspunt dat dit een samenwerkingsagenda wordt en geen programma voor uitwerking van rijksbeleid.

Het komen tot landsdelige BOL's en Omgevingsagenda's lijkt nu vanuit een generieke landelijke aanpak over de landsdelen te worden uitgerold, zonder daarover op regionale schaal vooraf het bestuurlijk gesprek te voeren. Wij verwachten hierin meer bestuurlijk samenspel en ruimte voor regionaal maatwerk, zodat we kunnen komen tot een bij de opgaven passende overlegstructuur en samenwerkingsagenda. Het gaat om grote opgaven, laten we dit samen doen.

Passend schaalniveau en betrokkenheid samenwerkingspartners

Uitgaande van de opgaven waaraan we als Rijk en regio samenwerken, hebben wij vraagtekens bij het landsdelige schaalniveau voor zowel het BO Leefomgeving als de Omgevingsagenda. We hebben in Zuid-Holland meerdere gedeelde opgaven voor rijk en regio, maar nauwelijks opgaven waarvoor een aanpak op de beoogde landsdelige schaal passend is. Kijkend naar de opgaven, vinden wij een (boven)regionale schaal passender.

Een (boven)regionaal schaalniveau sluit beter aan bij de regionale diversiteit binnen onze provincie. Het maakt het ook eenvoudiger om een goede vertegenwoordiging van de betreffende regionale partners te organiseren. Naast verstedelijking en mobiliteit spelen in onze provincie veel meer onderwerpen die beoogd onderdeel worden van de verbrede overlegagenda in het BO Leefomgeving. Zoals bijvoorbeeld de energietransitie en de transitie landelijk gebied. Ook de mogelijke NOVI-gebieden zouden onderdeel gaan worden van dezelfde gespreksagenda. Dit betekent niet alleen iets voor de omvang van de agenda, maar ook voor het aantal deelnemers aan het bestuurlijk overleg en voor de betrokkenheid van de verschillende samenwerkingspartners in de voorbereiding van het BOL. Voor bijvoorbeeld de opgaven in het mogelijke NOVI-gebied Groene Hart zal die regionale vertegenwoordiging heel anders zijn dan nu in het SBO MIRT.

Graag maken we met u nadere samenwerkingsafspraken over een gebiedsgerichte realisatie van het omgevingsbeleid van rijk en regio, uitgaande van een bij de aard en schaal van de opgaven passende gebiedsindeling en overlegstructuur.

Wij zien graag uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlage 1 - Aanvullende zienswijze Zuid-Holland naar aanleiding van de Kamerbrief NOVI

Samenwerkingsproces

In onze eerdere zienswijze op de Ontwerp NOVI hebben wij aangegeven dat we graag samenwerken met het Rijk en andere partijen, om de gezamenlijke opgaven in de fysieke leefomgeving verder te brengen. Daarbij hebben we aangegeven dat het ons wenselijk lijkt om vanaf het begin samen op te trekken en afspraken te maken over de gezamenlijke aanpak.

In het proces van totstandkoming van de Ontwerp NOVI hebben we de samenwerking die vanuit uw ministerie is gezocht, zeer gewaardeerd. Echter, we constateren dat die samenwerking sinds de publicatie van het Ontwerp is veranderd. Bij de richtinggevende keuzes, zowel inhoudelijk als over de beoogde gezamenlijke aanpak, zijn we nauwelijks betrokken. We missen de ruimte voor het bestuurlijke gesprek en het bestuurlijke samenspel, dat ons juist nodig lijkt voor het verder brengen van de opgaven.

Wij verzoeken u om aandacht te houden voor het samenwerkingsproces, zodat we vanaf begin goed invulling kunnen geven aan het beoogde samenspel tussen Rijk en regio.

Omgevingsagenda

Om invulling te geven aan het beoogde samenspel rijk-regio, heeft u aangekondigd om landsdelige Omgevingsagenda's te gaan maken. Voor onze provincie betreft dat een Omgevingsagenda voor het landsdeel Zuidwest Nederland, samen met de provincie Zeeland. Wij hebben onze vraagtekens bij deze keuze. Ten eerste is de keuze voor de indeling in landsdelen niet opgavegericht. Het is een bestaande bestuurlijke indeling, die niet goed aansluit op de opgaven. Voor de bredere aanpak van opgaven in het regionale omgevingsbeleid is het voor ons dan ook niet vanzelfsprekend om die bestaande landsdelige gebiedsindeling te benutten als basis voor de beoogde samenwerking Rijk-regio.

Wij zien het regionale schaalniveau als het best passende schaalniveau om gezamenlijke opgaven in de fysieke leefomgeving op te pakken.

De keuze voor het instrument Omgevingsagenda kunnen we ondersteunen, voor zover het is bedoeld als een gezamenlijke samenwerkingsagenda die focust op de realisatie van gedeelde opgaven. Bestaande samenwerkingsprojecten en -programma's vormen daarbij de bouwstenen voor de Omgevingsagenda. We zien de Omgevingsagenda als instrument om verschillende al lopende gebiedsgerichte aanpakken op schaal Rijk-regio te verbinden, afspraken te maken over nieuwe bovenregionale gebiedsgerichte aanpakken (waar, hoe en met wie) en het bundelen van investeringen en andere instrumenten.

Bijlagen:

1. Aanvullende zienswijze Zuid-Holland naar aanleiding van de Kamerbrief NOVI
2. Zienswijze Zuid-Holland op Ontwerp NOVI (2019)

De Omgevingsagenda biedt voor ons vooral meerwaarde wanneer deze ook binnen het Rijk voor meer verbinding gaat zorgen tussen verschillende sectorale programma's. Het gaat daarbij zowel om een inhoudelijke koppeling als om een bredere koppeling van (juridisch en financieel) instrumentarium. Een randvoorwaarde hierbij is dat alle, voor de fysieke leefomgeving relevante ministeries, hierop ambtelijk en bestuurlijk goed zijn aangehaakt.

Wij hebben wel een zorgpunt bij de Omgevingsagenda. We constateren dat u voor keuzes die in de NOVI nog niet concreet gemaakt kunnen worden, verwijst naar een nadere uitwerking in de Omgevingsagenda's. We hebben begrepen dat de Omgevingsagenda voor het Rijk de status van Programma krijgt, als bedoeld in de Omgevingswet. Dit zou betekenen dat de Omgevingsagenda niet alleen een agenderend karakter krijgt, maar ook het karakter van een beleidsdocument met daarin een gebiedsspecifieke, regionale beleidsuitwerking van het rijksbeleid. Wij zijn van mening dat inhoudelijke beleidskeuzes in de eigen beleidsdocumenten gemaakt moeten worden en dat samenwerkingsagenda's daar niet voor zijn bedoeld.

Wij vragen u nog eens goed te kijken naar de bedoeling van het instrument Omgevingsagenda in relatie tot het formele beleidsinstrumentarium.

Als provincie leggen we onze beleidskeuzes op het regionale schaalniveau niet vast in een Omgevingsagenda maar in onze provinciale Omgevingsvisie en programma's, zoals bedoeld in de Omgevingswet. Het Rijk heeft hiervoor vergelijkbare instrumenten; de Omgevingsagenda valt daar -als samenwerkingsagenda met procesafspraken- niet onder.

NOVI-gebieden

Een belangrijk onderdeel in de Omgevingsagenda zijn de NOVI-gebieden. U gaat enkele gebieden selecteren als NOVI-gebied, waaronder waarschijnlijk het Groene Hart en de Rotterdamse haven. Het is van belang dat bij de selectie van de NOVI-gebieden rekening wordt gehouden met de inhoudelijke opgave en het bestuurlijk draagvlak. Wij werken graag samen bij het bepalen van de inzet van instrumenten aangaande de NOVI-gebieden.

We hebben in Zuid-Holland meer dan deze twee gebieden waar grotere opgaven samenkomen en waarvoor samenwerking tussen Rijk en regio nodig is - en waar we vaak ook al samen werken. Veel andere gebieden worden nu géén NOVI-gebied. We gaan ervan uit dat de bestaande samenwerking ook in deze gebieden onverminderd wordt doorgezet.

Kunt u aangeven voor welke NOVI-gebieden wordt gekozen, of de lijst van NOVI-gebieden dynamisch is en hoe regionale overheden hierbij worden betrokken?

Stedelijk Netwerk Nederland

De woningbouwopgave is groot en daar werken wij in goede gezamenlijkheid aan via onder andere de Woondeal Zuidelijke Randstad, het Verstedelijkingsakkoord en het BO MIRT. In de Kamerbrief van 23 april jl. is een nationale verstedelijkingsstrategie aangekondigd. Wij gaan er vanuit dat de provinciale verstedelijkingsstrategie leidend blijft. Ook gaan wij ervan uit dat de afwegingsprincipes van de NOVI centraal staan: meervoudig ruimtegebruik, afwentelen voorkomen en dat de ruimtelijke kenmerken en de identiteit van gebieden centraal staan.

Het werken als één overheid schuurt met de bevoegdheden van overheidslagen. We mogen dan ook van opvatting of van focus verschillen. Wat is, of wat is de voorziene status van de nationale verstedelijkingsstrategie?

Het Stedelijk Netwerk Nederland doet geen recht aan de kracht en diversiteit van de verschillende regio's. Belangrijk is dat we de opgaven en kracht in de regio verder helpen. Er is een stedelijk netwerk, maar er zijn landelijke regio's die economisch, innovatief en kennisgedreven zijn en er zijn stedelijke regio's die met grote opgaven als verduurzaming van de landbouw, waterhuishouding en energieopgaven te maken hebben. Dat vraagt om maatwerk.

We zijn van mening dat het over meer moet gaan dan woningbouw. Het is ook het doel om toekomstig verdienvermogen en weerbaarheid van regio's te versterken. De regio's werken in de *triple helix* aan genoemde maatschappelijke opgaven en economische structuurversterking. Daar zijn ook met het Rijk akkoorden en 'deals' over gesloten. Wat voegt het voorstel in de Kamerbrief over meer regie van het Rijk op ruimtelijke ordening en woningbouw toe? Wordt er dan bijvoorbeeld meer samenhang met het investerings- of herstelfonds en een 'groeiagenda' beoogd?

Als er meer regie naar het Rijk toe gaat – wat is dan het idee voor een 'ladder' of draaiboek voor verstedelijking? Wanneer wordt dan een locatie aangewezen en wanneer niet? En hoe wordt de samenhang met andere belangrijke opgaven en maatwerk dan gewaarborgd?

Mobiliteit en logistiek

We gaan er van uit dat er, in lijn met het gebiedsprogramma Mobiliteit en Verstedelijking waarin uw ministerie participeert, ruim aandacht zal worden besteed aan de noodzakelijke mobiliteitstransitie. Een extra inzet op fiets en openbaar vervoer is noodzakelijk om het Stedelijk Netwerk Nederland ook in de toekomst bereikbaar te houden.

In de Kamerbrief schrijft u dat provincies en Rijk gezamenlijk de geschikte locaties voor grootschalige distributiecentra benoemen en deze opnemen in de Omgevingsagenda's. Los van het feit dat we de Omgevingsagenda niet geschikt vinden om de locaties in op te nemen (dat kan beter in een beleidsdocument en niet in een samenwerkingsagenda), ondersteunen we een gezamenlijke aanpak hierin.

Voor Zuid-Holland is de logistieke functie en sector van groot belang, daarbij hechten wij wel belang aan dat de eventuele vestiging van nieuwe grootschalige distributiecentra in onze provincie niet ten koste gaan van de ruimtelijke kwaliteit en ook echt maatschappelijke en economische meerwaarde creëren. Daarbij willen wij ook aandacht vragen voor de *modal shift*. Op dit moment lopen er binnen de provincie verschillende sporen waar ruimteclaims voor logistieke bedrijvigheid uit kunnen gaan voortvloeien:

- Agrologistieke bedrijvigheid;
- Logistieke ontkoppelpunten als gevolg van verduurzaming transportmiddelen vanwege de Zero-emissie zones in de steden;
- Ontwikkelingen in de stadslogistiek (e-commerce);
- Ontwikkeling knooppunten langs de goederencorridors;

- Ontwikkeling distributiecentra.

Dit betreffen ontwikkelingen op verschillende schaalniveaus en vaak in onderlinge wisselwerking. De provincie heeft hiervoor een 'aanpak logistieke knooppunten' in voorbereiding, waarin we deze verschillende sporen samenbrengen. Ook hier hanteren wij als uitgangspunt dat distributiecentra toegevoegde waarde moeten hebben voor de Zuid-Hollandse economie en dat het niet ten koste mag gaan van de ruimtelijke kwaliteit.

Dit heeft ook een relatie met de actualisering van ons bedrijventerreinenbeleid. De verschillende belanghebbenden in de regio worden gevraagd om hier hun input aan te geven. Een relevante ontwikkeling is dat een bedrijf, naar aanleiding van actuele initiatieven van het Rijk, bij ons heeft aangegeven voorlopig geen medewerking te willen verlenen aan het provinciale initiatief en de landelijke ontwikkelingen wil afwachten. Dit lijkt ons een ongewenste ontwikkeling.

We vragen u om de 'aanpak logistieke knooppunten' die we als provincie in voorbereiding hebben, te ondersteunen.

Gelet op de wisselwerking tussen de genoemde sporen, het feit dat niet al deze sporen zich op rijksniveau afspelen en onze ambitie om vanuit een zo compleet mogelijk beeld de locaties voor de grote distributiecentra te kunnen benoemen, vragen we het Rijk om onze provinciale aanpak hierin te ondersteunen.

Nationale strategie landelijk gebied

Wat betreft het landbouwbeleid sluit de brief in grote lijnen goed aan op ons provinciale landbouwbeleid. Daarbij willen we u meegeven dat voor het mogelijk maken van de ontwikkeling naar een circulaire en natuurinclusieve landbouw, duidelijkheid over de aanpak voor langere termijn een belangrijke randvoorwaarde is. Afspraken over de gezamenlijke aanpak van stikstofmaatregelen zijn daarbij eveneens nodig. Het is noodzakelijk dat provincies het juiste instrumentarium hebben en voldoende middelen om in gebieden de stikstofproblematiek aan te pakken. We werken hierin immers samen met particuliere bedrijven, die investeringen gaan doen of hun bedrijfssysteem moeten aanpassen. Ook binnen vaak kwetsbare gebiedsprocessen is deze duidelijkheid essentieel. Wat hierin niet helpt is het verstoren van de lopende gebiedsprocessen met de aankondiging van een nieuwe aanpak en de onzekerheid die hiermee gepaard gaat. We vragen u hier zorgvuldig mee om te gaan.

De provincies hebben sinds de decentralisatie van de ruimtelijke ordeningstaken een regierol in het regionaal omgevingsbeleid. Vanuit deze regierol zijn we reeds gebiedsprocessen gestart of ondersteunen we initiatieven van anderen hierin. Een Nationaal Programma Landelijk gebied kan hierin helpen, wanneer het aansluit op de al lopende initiatieven. Het optuigen van een extra programma en het opnieuw starten van gebiedsprocessen, helpt ons daarin niet.

We vragen u om uw nationale aanpak voor het landelijk gebied aan te sluiten op de al lopende gebiedsprocessen en de regionale gebiedsregie hiervoor aan de provincie te laten.

Aanpakken bodemdaling

In uw brief aan de Tweede Kamer schrijft u *'dat overheden in samenwerking met de mensen die wonen en werken in de gebieden steeds minder 'peil volgt functie' en steeds vaker 'functie volgt peil' zullen hanteren. Samen met waterschappen, provincies en betrokkenen in het gebied gaat het Rijk hierop sturen, waarbij we zo nodig per polder bekijken welke maatregelen wenselijk en mogelijk zijn.'* We begrijpen noodzaak van deze keuze en zien het waterpeilbeheer inderdaad als een bepalende knop voor de mogelijke aanpak van bodemdaling. Daarbij constateren we dat we voorgestelde omslag naar 'functie volgt peil' een trendbreuk is, want 'peil volgt functie' wordt door velen beschouwd als een (historisch) grondrecht dat je niet zomaar afpakt. De keuze heeft economische gevolgen, omdat het leidt tot een ander gebruik en verdienvermogen van de bodem. Dit vraagt om een zorgvuldig afwegingsproces waar meerdere overheden een rol in hebben. En het vraagt om aanpassingstijd en alternatieven om tot een ander grondgebruik te kunnen komen. We stellen voor om voor de realisatie van deze omslag aansluiting te zoeken bij de al lopende veenweidegebiedsaanpakken, zodat ze onderdeel worden van de regionale veenweidestrategieën.

Ruimtelijke inpassing toekomstig energiesysteem

In de Kamerbrief constateert u terecht dat provincies en gemeenten verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke keuzes die op basis van het RES-proces gemaakt moeten worden. Het bottom-up karakter van de RES'en is conform de afspraak in het Klimaatakkoord. Zuid-Holland wil vanuit landschappelijke kwaliteit de opweklocaties laten aansluiten bij (rijks)infrastructuur (wegen en wateren). In het verleden leidde de rijksbesluitvorming rond het benutten van rijksgronden voor de energietransitie veelal vertragend (bijvoorbeeld bij windpark Tweede Maasvlakte). Graag zouden wij zien dat het Rijk de recent ingezette lijn van benutting van rijksgronden voor de energietransitie versterkt doorzet en dat de NOVI dit ondersteunt.

Wij vragen aandacht voor een goede verbinding tussen de RES-processen (die 'van onderaf' tot stand komen) en de nationale inzet op de hoofdinfrastructuur.

Voorkeursvolgorde regionaal waterbeheer

U geeft aan dat *"Uitgangspunt is dat de vraag naar water wordt afgestemd met de beschikbaarheid van water door bij de toedeling van watervragende functies aan gebieden rekening te houden met de waterbeschikbaarheid in die gebieden en door in te zetten op een zuinige omgang met water door watervragende functies."* We onderschrijven het belang om bij de toedeling van watervragende functies aan gebieden rekening te houden met de waterbeschikbaarheid in die gebieden, maar merken wel op dat bij toedeling van functies een integrale afweging wordt gemaakt. Hierbij worden ook andere factoren meegewogen, zoals sociaal-economische, cultuurhistorische en maatschappelijke factoren.

Bij reeds toebedeelde functies is ook rekening te houden met de beschikbaarheid van zoet water. Hiervoor wordt in gebiedsprocessen inzicht gegeven in de verwachte beschikbaarheid van zoet water en de verandering daarin, zodat gebruikers hierop kunnen anticiperen.

Wat betreft de waterbeschikbaarheid hebben we samen met de waterbeheerders en grote gebruikers van zoet water een strategie ontwikkeld en worden maatregelen voorgesteld in het kader van het Deltaprogramma Zoetwater. Alle elementen uit de voorkeursvolgorde zijn

onderdeel van de regionale strategie. Deze vinden onder andere doorwerking in het omgevingsbeleid van de provincie en in het convenant Klimaatbestendig Bouwen.

Luchtvaart

We constateren dat luchtvaart niet terugkomt in de NOVI en de Kamerbrief van 23 april 2020. Voor dit onderwerp verwijzen wij u graag door naar onze aanstaande zienswijze op de Luchtvaartnota.